

ERASMUS+ STRATEGIJA VKLJUČENOSTI MLC LJUBLJANA

Uvod

MLC Ljubljana med svoje temeljne vrednote uvršča med drugim enakopravnost. Evropska unija med temeljnimi vrednotami močno podpira enakost in vključenost.

Sodobna družba postaja čedalje bolj raznolika, zato je bistven cilj fakultete, da posameznike oskrbimo s potrebnimi kompetencami, ki jim omogočajo učinkovito krmarjenje po tej raznolikosti.

Programi EU morajo biti dostopni vsem, vendar se nekateri posamezniki soočajo z ovirami, ki omejujejo njihovo možnost, da v celoti izkoristijo te priložnosti. Odprava teh ovir in zagotavljanje pravične udeležbe v izobraževanju, usposabljanju in mladinskem delu je ključna prednostna naloga več političnih pobud EU. Najnovejša generacija programa Erasmus+ vključuje poseben razdelek, ki se osredotoča na vključevanje, pri čemer je poudarjena potreba po strukturiranih ukrepih, ki opredeljujejo ključne prednostne naloge za naslednjih sedem let.

Erasmus+ strategija vključenosti MLC Ljubljana izhaja iz smernic za izvajanje Erasmus+ in strategije za vključevanje in raznolikost evropske solidarnostne enote.

Povzeto in prilagojeno po: Implementation guidelines - Erasmus+ and European Solidarity Corps Inclusion and Diversity Strategy (<https://erasmus-plus.ec.europa.eu/document/implementation-guidelines-erasmus-and-european-solidarity-corpsinclusion-and-diversity-strategy>).

Cilji strategije

Glavni cilj je spodbujati raznolikost v vseh oblikah in jo prepoznati kot dragoceno priložnost za učenje. S spodbujanjem smiselnih interakcij med posamezniki iz različnih okolij si ta strategija prizadeva olajšati vključujoče in visokokakovostne izobraževalne izkušnje.

Kvalitativni cilji so:

- Zagotoviti enak dostop do programa za vse udeležence, ne glede na socialne, ekonomske ali zdravstvene ovire.
- Spodbujati vključevanje manj zastopanih skupin v E+ mobilnosti.
- Krepiti zavedanje, raznolikost in socialno vključenost v izobraževanju, usposabljanju.
- Zagotoviti kakovostne podporne mehanizme (finančna pomoč, svetovanje, prilagoditve).
- Spodbujati vključujoče učne pristope in okolja.

Kvantitativni cilji so:

- Delež študentov z manj priložnostmi: do leta 2030 bo vsaj 10 % vseh študentov, ki sodelujejo v mobilnostih, iz skupin z manj priložnostmi.

- Število mobilnosti na leto: letno se zagotovi najmanj 1 mobilnosti za študente z manj priložnostmi in povečanje tega števila za 5 % letno.
- Finančna podpora: 100 % upravičenih študentov z manj priložnostmi prejme dodatno finančno podporo. Vsaj 90 % vseh prijavljenih dobi zagotovljeno mesto v izmenjavi, če izpolnjuje pogoje.
- Podporni ukrepi: organizirati vsaj 1 delavnico letno za spodbujanje mobilnosti med študenti z manj priložnostmi.
- Zagotoviti, da bo do leta 2030 vsaj 80 % gradiv in informacijskih kanalov dostopnih (npr. za študente z invalidnostmi).
- Osebe in usposabljanje: vsako leto se vsaj 3 člani osebja udeleži usposabljanj na področju vključevanja in podpore študentom.
- Spremljanje in evalvacija: vpeljati sistem, ki vsako leto meri in objavi podatke o deležu vključenih študentov z manj priložnostmi. Doseči vsaj 5 % letno rast vključenosti teh študentov.

Za spodbujanje vključenosti MLC Ljubljana skupaj s partnerskimi institucijami v izbirni postopek za Erasmus+ mobilnost vključuje kriterije vključenosti in raznolikosti. To zagotavlja, da imajo študenti iz različnih okolij in s posebnimi izzivi pravičen dostop do mednarodnih učnih izkušenj. Kandidati, ki so na kakršenkoli način prikrajšani, dobijo prednostno obravnavo ali pa se jim dodelijo dodatne izbirne točke v podporo njihovi udeležbi v programih mobilnosti.

Definicije

a) Ciljne skupine

V skladu z uredbami o programu Erasmus+ in evropski solidarnostni enoti so posamezniki z manj priložnostmi opredeljeni kot tisti, ki se soočajo z izzivi, ki jim preprečujejo, da bi v celoti izkoristili priložnosti programa. Ti izzivi lahko izhajajo iz gospodarskih, socialnih, kulturnih, geografskih ali zdravstvenih okoliščin, pa tudi iz migrantskega ozadja, invalidnosti ali izobraževalnih ovir.¹

V tem kontekstu se raznolikost nanaša na razlike v različnih dimenzijah, vključno z etnično pripadnostjo, vero, kulturo, jezikom, sposobnostmi, izobrazbo, ekonomskim statusom in geografsko lokacijo.

b) Ovire za dostopnost in udeležbo

K omejenemu dostopu do programov Erasmus za posameznike z manj priložnostmi prispeva več dejavnikov. Glavne ovire vključujejo:

1. Invalidnosti

Fizične, duševne, intelektualne ali senzorične motnje, ki ustvarjajo ovire za polno udeležbo².

¹ Čeprav ti besedili temeljita na političnem dogovoru med sozakonodajalcema, sta obe uredbi v času pisanja v postopku sprejemanja s soodločanjem, kar pomeni, da bi bilo treba besedilo, na katero se sklicujeta obe uredbi, šteti za osnutek, dokler ne začneta uradno veljati.

² Konvencija Združenih narodov o pravicah invalidov :
<https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html>

2. Zdravstvene težave

Kronične bolezni ali duševne bolezni, ki ovirajo sodelovanje v programu.

3. Ovire, povezane s sistemi izobraževanja in usposabljanja

Posamezniki, ki se srečujejo z izzivi pri doseganju uspeha v sistemih izobraževanja in usposabljanja zaradi različnih dejavnikov, vključno z zgodnjim opuščanjem šolanja, NEET (ne v izobraževanju, zaposlitvi ali usposabljanju) ali omejenimi znanji in spretnostmi, se pogosto srečujejo z ovirami na svoji akademski in poklicni poti. Čeprav lahko osebne okoliščine prispevajo k tem težavam, je glavni vzrok pogosto v strukturi izobraževalnega sistema, ki nalaga določene omejitve in morda ne obravnava ustrezno posebnih potreb vsakega posameznika. Poleg tega lahko študenti naletijo na ovire pri sodelovanju, ko zasnova akademskih programov otežuje priložnost za mednarodno mobilnost v okviru študija.

4. Kulturne razlike

Kulturne razlike lahko včasih dojemajo kot ovire posamezniki iz vseh okolij, vendar ponavadi predstavljajo še večje izzive za tiste z manj priložnostmi. Te razlike lahko povzročijo velike težave v učnem procesu, zlasti za posameznike z migrantskim ali begunskim ozadjem – zlasti tiste, ki so pred kratkim prispeli – pripadnike narodnih ali etničnih manjšin, uporabnike znakovnega jezika in tiste, ki se borijo z jezikovno prilagoditvijo ali kulturno integracijo. Izpostavljenost tujim jezikom in neznanim kulturnim normam med sodelovanjem v akademskih ali strokovnih razvojnih programih lahko posameznike odvrne in omeji obseg, v katerem imajo koristi od takšnih izkušenj. V nekaterih primerih lahko te kulturne ovire celo odvrnejo potencialne udeležence od iskanja podpore prek izobraževalnih programov, kar jim na koncu preprečuje, da bi se v celoti vključili v mednarodne učne priložnosti.

5. Socialne ovire

Težave pri socialnem prilagajanju, kot so omejene socialne veščine, vključenost v visoko tvegano ali antisocialno vedenje, prejšnja kazniva dejanja, pretekla ali sedanja zloraba drog ali izkušnje s socialno izključenostjo, lahko ustvarijo pomembne ovire za izobraževanje in poklicni razvoj.

Dodatne socialne ovire lahko nastanejo zaradi okoliščin, povezanih z družino, kot so prvi v družini, ki je nadaljeval visokošolsko izobraževanje, usklajevanje študija s starševsko odgovornostjo (zlasti kot samohranilec), delovanje kot negovalec ali primarni finančni ponudnik ali življenje - ali trenutno življenje – v institucionalni oskrbi. Ti izzivi lahko posameznikom otežijo dostop do akademskih programov in priložnosti za mobilnost ter njihovo polno sodelovanje.

6. Gospodarske ovire

Gospodarske težave, kot so nizek življenjski standard, omejeni finančni viri, odvisnost od socialnega varstva, dolgotrajna brezposelnost, nestabilne delovne razmere, revščina, brezdomstvo, dolgovi ali druge finančne težave, lahko ustvarijo znatne ovire za izobraževanje in poklicni razvoj. Za mnoge študente potreba po delu, da bi se preživljali, še dodatno otežuje njihovo sposobnost, da se v celoti vključijo v akademske dejavnosti.

Dodatni izzivi lahko nastanejo zaradi omejene prenosljivosti osnovnih podpornih storitev, zlasti tistih, ki so namenjene pomoči posameznikom z manj priložnostmi. Ko študenti sodelujejo v študijskih programih zunaj doma - zlasti v tujini - je zagotavljanje dostopnosti potrebne podpore ključnega pomena za njihovo uspešno integracijo in akademski napredek.

7. Ovire, povezane z diskriminacijo

Ovire lahko nastanejo zaradi diskriminacije na podlagi spola (vključno s spolno identiteto in izražanjem), starosti, etnične pripadnosti, vere, osebnega prepričanja, spolne usmerjenosti, invalidnosti ali kombinacije teh dejavnikov, znanih kot presečna diskriminacija. Poleg tega lahko izzivi izhajajo iz političnih ali vojaških okoliščin, kar še dodatno omejuje dostop do izobraževalnih in poklicnih priložnosti.

8. Geografske ovire

Prebivanje na oddaljenih ali podeželskih območjih, na majhnih otokih, v obrobni ali najbolj oddaljeni regiji, na mestnih obrobjih ali na lokacijah z omejeno infrastrukturo, kot je neustrezen javni prevoz ali pomanjkanje bistvenih objektov, lahko predstavlja velike izzive. Podobno lahko življenje v manj razvitih regijah tretjih držav dodatno omeji dostop do izobraževalnih in poklicnih priložnosti, kar otežuje sodelovanje v akademskih programih ali pobudah za mobilnost.

9. Zaposleni študenti in študenti z družinami

Večina študentov MLC Ljubljana je že zaposlenih in ima družinske obveznosti, povprečna starost pa presega 25 let. Glede na njihove posebne okoliščine in potrebe jih spodbujamo predvsem k sodelovanju v kratkoročnih programih mobilnosti, kot so kombinirani intenzivni programi ali dvomesečne priložnosti za mobilnost. Za zagotovitev dostopnosti fakulteta aktivno obvešča svoje študente o teh možnostih, ki so na voljo prek partnerskih univerz v organizacijah KA131, ki izvajajo programe mobilnosti, ki trajajo najmanj dva meseca.

Vloga Erasmus institucij pri načrtovanju, izvajanju in spremljanju projektov

Vse institucije, ki sodelujejo v programu Erasmus, so zavezane, da dejavno spodbujajo vključevanje in raznolikost v okviru svojih projektov Erasmus. Zato te organizacije igrajo ključno vlogo pri uresničevanju vključevanja, zlasti iz organizacijskega vidika. Poleg tega morajo institucije sodelovati z udeleženci na vseh stopnjah – pred, med in po izkušnji Erasmus – da zagotovijo dostopnost in podporo. Za podporo MLC Ljubljana pri načrtovanju in izvajanju teh aktivnosti so bile določene naslednje smernice:

a) Mreženje in krepitev zmogljivosti za vključevanje in raznolikost

Institucije se spodbujajo, da vključijo strategije vključevanja in raznolikosti v skladu s svojimi posebnimi potrebami. Zaposleni, ki so specializirani za podporo udeležencem z manj priložnostmi, lahko izkoristijo sodelovanje s kolegi iz drugih institucij za izmenjavo najboljših praks in razvoj učinkovitejših podpornih struktur. Za krepitev institucionalnih zmogljivosti na področju vključenosti se lahko izvajajo različne oblike pomoči, kot so programi usposabljanja, priložnosti za vzajemno učenje in opazovanje na delovnem mestu.

Pri projektih mobilnosti si morajo vse sodelujoče institucije prizadevati za uravnoteženo udeležbo in zagotoviti, da so študenti in osebje z manj priložnostmi odločijo za mobilnosti in, da osebje in študente z manj priložnostmi tudi gostijo.

b) Pošten in pregleden izbor udeležencev

Erasmus institucije, tudi MLC Ljubljana, morajo zagotoviti, da njihovi izbirni postopki spoštujejo načela pravičnosti, enakosti in vključenosti. Ocenjevanje kandidatov mora biti celovito, pri čemer mora celovito

upoštevati njihove kvalifikacije in motivacijo. Bistveno je zagotoviti enak dostop do priložnosti in ponuditi prilagojeno podporo, prilagojeno individualnim potrebam udeležencev.

Za razširitev udeležbe se institucije spodbuja, da v svojo akademsko ponudbo vključijo prilagodljive učne priložnosti, kot so programi virtualne mobilnosti. Poleg tega bi morali raziskati različne oblike mobilnosti, da bi bolje prilagodili različne profile študentov in izboljšali dostopnost.

c) Ozaveščanje in diseminacija

Postopek sodelovanja v Erasmus programu mora biti znan in dostopen, zlasti za posameznike, ki se soočajo z ovirami. MLC Ljubljana mora skupaj s partnerskimi institucijami Erasmus aktivno spodbujati ozaveščenost o različnih programih in podpornih mehanizmih, ki so na voljo. Prizadevati si je treba, da bi dosegli posameznike z manj priložnostmi v svojem okolju in prilagodili komunikacijske strategije njihovim posebnim potrebam po informacijah.

Za izboljšanje dosega in sodelovanja bi bilo treba izvajati naslednje konkretne ukrepe:

- Neposredno sodelovanje prek sestankov in dogodkov – Organiziranje osebnih srečanj, prilagojenih posebnim ciljnim skupinam, kot so namenski informativni dnevi za posameznike, ki se soočajo z ovirami za sodelovanje.
- Ciljno usmerjeno promocijsko gradivo – zagotavljanje informativne vsebine v dostopnih oblikah, vključno z ustreznimi jeziki, znakovnim jezikom, velikim tiskom, lahko berljivimi različicami in Braillovo pisavo. V tem gradivu bi morala biti jasno opisana tudi dodatna finančna podpora, ki je na voljo udeležencem z manj priložnostmi.
- Jasna in neposredna komunikacija – uporaba preprostega, neposrednega jezika, ki se izogiba nepotrebni zapletenosti ali abstraktni terminologiji. Kadarkoli je mogoče, je treba vključiti vizualne pripomočke za izboljšanje razumevanja.
- Pričevanja in vzorniki - Vključevanje nekdanjih udeležencev, ki so premagali izzive kot ambasadorji, da delijo svoje izkušnje. Mreže alumnov lahko igrajo ključno vlogo pri promociji programov Erasmus z razpravo o svojih potovanjih z vrstniki, fakulteto, novinarji in drugimi institucijami.
- Sodelovanje z ustreznimi organizacijami – partnerstvo z institucijami in strokovnjaki, ki delujejo na področjih, povezanih z vključevanjem, za pomoč pri povezovanju s posebnimi ciljnim skupinami.
- Vsaka institucija Erasmus, vključno s poslovno šolo B2 v Ljubljani, bi morala te pristope sprejeti na način, ki je usklajen z njenimi edinstvenimi značilnostmi in demografijo študentov, da bi povečala učinkovitost prizadevanj za vključevanje in ozaveščanje.

Zgoraj navedeni pristopi se smiselno upoštevajo glede na značilnosti različnih organizacij Erasmus.

Priprava in podpora udeležencem v vseh fazah projekta

Vse partnerske institucije Erasmus, morajo zagotoviti, da so udeleženci deležni temeljite priprave in stalne podpore pred, med in po izkušnji Erasmus. Potrebe in povratne informacije udeležencev bi bilo treba dejavno zbirati, ocenjevati in vključevati v vse faze projekta, da se zagotovi, da so aktivnosti primerne za njihove okoliščine ter da se izvajajo na dostopen in učinkovit način.

1. Pred projektom

Partnerske institucije Erasmus morajo racionalizirati svoje notranje postopke, da bi sodelovanje čim bolj poenostavile. Potencialne udeležence je treba voditi skozi administrativne postopke, kot so registracija, dokumentacija in poročanje. Poleg tega morajo študenti prejeti prilagojeno podporo, vključno z jezikovno

pomočjo, kulturno pripravo in informacijami o pričakovanjih. Zagotoviti je treba jasne smernice o tem, kje lahko med izkušnjo Erasmus poiščejo akademsko, administrativno in osebno podporo.

2. Med projektom

Aktivnosti Erasmus morajo biti zasnovane tako, da ustrezajo potrebam študentov, ki se soočajo z različnimi izzivi, z uporabo vključujočih metod poučevanja in po potrebi zagotavljanjem pomoči podpornega osebja. Institucije morajo ponujati različne podporne storitve za spodbujanje socialne vključenosti in spodbujanje interakcije med različnimi skupinami. Vsaka partnerska institucija Erasmus mora imenovati člana osebja, ki bo udeležencem pomagal pri izkušnjah in reševanju morebitnih težav.

3. Po projektu

Institucije morajo oceniti izkušnje udeležencev, da bi ocenile učinek programa Erasmus. Priznavanje znanja in spretnosti, pridobljenih v obdobju mobilnosti, je bistvenega pomena, institucije pa bi morale ta proces olajšati. Da bi povečali koristi udeležbe, je treba študente, ki se vračajo, spodbujati k sodelovanju v lokalnih dejavnostih, kot so mentorski programi ali sestanki za izmenjavo informacij, da bi podprli prihodnje udeležence programa Erasmus.

e) Spodbujanje in podpiranje sodelovanja skupnosti

Program Erasmus presega neposredne udeležence in spodbuja širšo socialno vključenost in kulturno izmenjavo v skupnosti. Dejavnosti, osredotočene na vključevanje, morajo biti usklajene s potrebami lokalnih skupnosti in spodbujati študente, da med izkušnjami Erasmus sodelujejo v pobudah za državljansko udejstvovanje. Institucije morajo ta prizadevanja prepoznati in podpreti na različne načine, vključno z uradnim priznanjem. Poleg tega bi morali biti nekdanji udeleženci programa Erasmus in lokalni študenti, ki še ne morejo sodelovati v fizični mobilnosti, vključeni v mednarodne dejavnosti za krepitev lokalnega učinka programa.